

lemmikmuusikale pühendumise sümbol. Peale kõige muu tuleb Alan O'Connor välja ka mõningate intrigeerivate tõdedega. Ta näitab, et kliše punkarist kui kodus mittemõistmist leidnud töölisklassi noorest on vale. Tema empiiriline materjal tõestab, et enamik punk(aktivistide) vanemaid on oma laste “punkimist” igati toetanud, alates laste autoga kontserdile viimisest kuni stardikapitali andmiseni oma plaadifirma asutamiseks. Ka on suur osa punkplaadifirmade omanikest nn keskklassi heidikud (*middle class dropouts*) – heast perekonnast pärit inimesed, kes otsustasid kooli pooleli jätta ja mitte hakata tegelema “korralike” elukutsetega.

Kokkuvõtteks on Alan O'Connori raamat väärt lugemine mitmete huvidega inimesele. Lihtsalt pungist huvitunule on see raamat väga ladus ja kergesti loetav materjal punkmuusika tootmise ja levitamise struktuuride tegutsemise põhimõttest ja ideoloogiast. Teadlasele võib pakkuda huvi ka teoreetiline lähenemine, ehk kuidas on võimalik kasutada klassikalisi teooriaid (Weber, Bourdieu) pungi interpreteerimiseks. Peale selle on teos teedrajav, kuna valgustab ühte seni väheuurimata segmenti subkultuuride elust.

Aimar Ventsel

Põhjalik pilguheit Ameerika vaimude ja kummituste maailma

Alan Brown 2011. *Ghosts along the Mississippi River*. Jackson: University Press of Mississippi, 238 lk.

Alan Browne raamat toob lugejani mahuka valiku vaimu- ja kummitusjutte Ameerikast. Materjali kokkupanemisel on autor võtnud mõtteliseks teljeks Mississipi jõe. Olles andnud põgusa ajaloolise ülevaate varasematel sajanditel Mississipit külastanud maadeuurijatest, jõe majanduslikust kasutusest ja raamatus kirjeldatud kohtade geograafilisest paiknemisest, asub autor lugude endi juurde.

Osariikide kaupa liigub Brown jõe kallast pidi edasi, külastab jõeäärseid linnu ja külasid, tuhnib muuseumides, intervjuerib asjassepuutuvaid inimesi, teeb kaasa spetsiaalseid giidide juhendamisel toimuvaid kummitusekursioone, kogudes sel moel nii jututekste kui ka nendega seotuvaid ajaloolisi fakte, praeguseid ja varasemaid seisukohti, hoiakuid ning seletusversioone. Täiendavaks kommentaariks antakse sõna muuseumitöötajatele, parapsühholoogidele, kummitushotellide ja -majade omanikele, külastajatele ja ümbruskonna elanikele.

Raamatus esitatud originaaltekstidele eelnevad ja järgnevad põhjalikud autorikommentaarid, mis annavad teavet vastava piirkonna asustusajaloo ja kummitusmajade kunagiste elanike elukäigu kohta, aga ka kummituslugudes esinevate traditsiooniliste motiivide paralleelide kohta (nt klaaskirstu motiiv). Autori stiil on neutraalne ja hea-

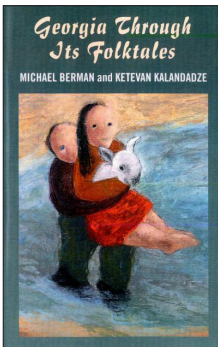
tahtlik ning lugejale jäetakse võimalus ise otsustada, kas konkreetsetel kummitusfenomenidel on tõsi taga või on nende visa püsimine tingitud pigem traditsiooni etteantusest.

Kummituste endi seltskond on kahtlemata värvikas – nende hulgas leidub mustana-halisi orje ja indiaanlasi, sõdureid ja pastoreid, mereröövleid ja aadlipreiliseid, õnnetuid armastajaid ja mõrvaohvreid. On märkimisväärne, et valdav osa raamatus kirjeldatud kummitustest tegutsevad aktiivselt ka tänapäeval, see tähendab, et inimesed kogevad nendes kohtades jätkuvalt kuuldavaid, nähtavaid ja tuntavaid märke nende olemasolust. Huvitav on teada saada, kuivõrd oluline on vaimolendite roll Ameerika tänapäevases turismi- ja meelelahutusäris, näiteks on majutusasutuste hulgas aastaid välja antud tiitlit *The Most Haunted Hotel in America* (kõige rohkem kummitav hotell Ameerikas), hotellid pakuvad kummituselamustele viitavaid pakette, nagu *Ghostly Get-Away Package for Two* (kummituslik lõõgastuspakett kahele) Magnolia häärberis, nii mõneski linnas korraldatakse turistidele mööda kummituskohti kommenteeritud ekskursioone, lisaks uurivad ja testivad kummitusmaju agaralt parapsühholoogid, kinnistades sellega veelgi üldsuse arvamust, et tegemist on mingis mõttes eriliste ja anomaalsete kohtadega.

Raamat on loogiline, informatiivne ja hästi loetav ning kummutab ehk nii mõnegi inimese eksiarvamuse, nagu oleksid arenenud riikides ja linlikes kontekstides kummitusjutud ammu välja surnud.

Reet Hiimäe

Vabalt valitud kogumik Gruusia rahvajuttudest

Michael Berman (koostaja) ja Ketevan Kalandadze (tõlkija).
Georgia Through Its Folktales. Winchester & Washington: O Books, John Hunt. 2010, 154 lk.

Raamat pakub vabalt valitud kogumi tekste, mille koostaja on kokku võtnud ühise nimetaja alla “gruusia rahvajutud”. Sellesse valimisse mahub väga erinevaid tekste: rohkem või vähem kirjanduslikult töödeldud imemuinasjutte, pühakulegende, üks püha Jüri kultuse kirjeldus, ühe kaasaegse rahvaarsti tutvustus (kirjeldus demonite väljaajamise kohta telefoni teel) jne. Iga teksti juurde kuuluvad koostaja kommentaarid. Huvitav on sealjuures raamatu koostaja Michael Bermanni taust – tegemist ei ole väljaõppinud folkloristiga, vaid mehega, kellel on doktorikraad hoopis alternatiivmeditsiini alal. Seega esindab ta alternatiivseid meditsiiniõpetusi ja -tõlgendusi, mida folkloristid on harjunud käsitlema pigem uurimisainesena, kuid antud juhul on hoopis tema ise folkloori uurija positsioonis.